

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/4876
Karar No : 2004/3646

Davacı : Haydarpaşa Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi,

Vekili : Av. Ali Civan Yücel, Sahne Sok. Ali Han Kat:2 D:207-208

Galatasaray-Beyoğlu/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok-Bilkent/ANKARA

Vekili : Av.Ayperi Samantır- aynı adreste

İstemin Özeti : Rekabet Kurulu'nun 26.4.2001 tarih ve 01-21/191-49 sayılı kararının davacı tarafından hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kendisine yönelik kısmının iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu Rekabet Kurulu kararında da belirtildiği üzere, Haydarpaşa Gümrük Sahası'ndaki fiyat listelerinin anlaşma yapılarak belirlendiğinin saptandığı, bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği ileri sürülerek hukuki dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi : Ahmet Eğerci

Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı davrandığı sabit bulunan davacı Kooperatif hakkında alınan dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

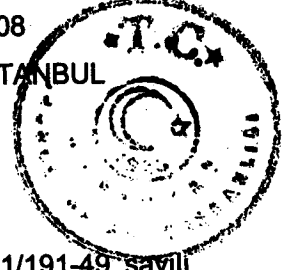
Danıştay Savcısı : Mehmet Karaoğlu

Düşüncesi : Dava, 26.4.2001 gün ve 01-21/191-49 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacıya yönelik kısmının iptali ile, bu işlem uyarınca 4054 sayılı yasanın 4. maddesine göre kesilen 3 milyar 796 milyon 416 bin TL. ve yine aynı yasanın 16. maddesi hükmü uyarınca kesilen 949 milyon 104 bin TL. idari para cezalarının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesinin, hukuka aykırı ve yasak hallerden olduğu belirtilmiştir.

Bu duruma göre 4. maddede belirtilen ve doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme olasılığı bulunan anlaşmaların yasaklandığı açıktır.

Başka bir anlatımla, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup,

bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şartı değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma olasılığının mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterlidir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının başka kooperatifler ile fiyat anlaşması yaptığı, ve bu anlaşmayı Rekabet Kuruluna bildirmedeği anlaşılakta olup, sözü edilen anlaşmaların rekabeti engelleme, bozma ve kısıtlama amacı taşıdığına açık bulunması itibariyle 4054 sayılı Kanunun 4.maddesi uyarınca hukuka aykırı sayılan ve bu nedenle yasak olan anlaşmalardan olduğu konusunda duraksamaya yer yoktur.

Keza, 4054 sayılı Yasanın 10.maddesinde, 4.madde kapsamına giren anlaşmaların yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Rekabet Kuruluna bildirileceği kuralına yer verilmesi ve 16.maddesinin (c) bendinde, 4.madde kapsamına giren anlaşmaların süresi içinde bildirilmemesi halinde Rekabet Kurulunca para cezası verileceğinin belirtilmiş bulunması bakımından, 4.maddeye aykırı olduğunda kuşku bulunmayan anlaşmaları süresi içinde Rekabet Kuruluna bildirmedeği sabit olan davacıya anılan Yasada öngörülen tutarda idari para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 6.4.2004 tarihinde, davacı vekili Av. Ali Civan Yücel'in, davalı Rekabet Kurumu'nu temsilen Av. Ayperi Samantır'ın geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü;

Dava, Rekabet Kurulu'nun 26.4.2001 tarih ve 01-21/191-49 sayılı kararının, davacı kooperatif tarafından yapılan faaliyetin aynı olması nedeniyle fiyatın aynı olabileceği, aslında fiyatın piyasada serbest olarak oluştuğu ileri sürülerek kendisine yönelik kısmının iptali istenilmektedir.

Dava konusu Kurul kararı ile; "1-Haydarpaşa Gümrük Sahasında faaliyet gösteren;

1-Öz Nakliyat Kara Taşımacılığı A.Ş., Sınırlı Sorumlu Haydarpaşa Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, Sınırlı Sorumlu 4 Eylül Haydarpaşa ve Yöresi Gümrük Tahmil Tahliye Depoları Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ile Sınırlı Sorumlu 94 Nolu 4 El Haydarpaşa ve Yöresi Gümrük Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin;

a-Pazarı paylaştıklarına ve arzı kısıtladıklarına ilişkin haklarındaki iddiaların geçerliliğine dair bir bulgu olmadığına OYBİRLİĞİ ile;

b-Kamyoncu esnafının münferiden ve zaman zaman, dışarıdan araçların gümrük

sahasına girişlerini engelleme eylemleri hakkında yoğun söylentileri pimasına rağmen, bu eylemlerin soruşturma kapsamındaki tüzel kişileri kapsamadığına ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında "pazara giriş engeli" olarak kabul edilebilecek bir eylem ya da uygulama olarak değerlendirilmediğine OYBİRLİĞİ ile;

c-Gerek liste fiyatlarının gerekse uyguladıkları fiyatların değerlendirilmesi sonucu 4054 sayılı Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesi hükmünü ihlal etmediklerine OYÇOKLUĞU ile;

2-Sınırlı Sorumlu Haydarpaşa Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, Sınırlı Sorumlu 4 Eylül Haydarşapa ve Yöresi Gümrük Tahmil Tahliye Depoları Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ile Sınırlı Sorumlu 94 Nolu 4 El Haydarpaşa ve Yöresi Gümrük Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifinin;

a-Nakliye fiyat listelerini anlaşma yaparak belirlediklerine ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYÇOKLUĞU ile;

b-Yukarıda (2-a) bendinde değinilen, Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirmiş olmaları nedeniyle, ancak uygulamada liste fiyatlarına bağlı kalmamaları, ekonomik güçlerinin zayıflığı ve doğan zararın hafifliği azaltma sebebi kabul edilerek, Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2001/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği hükümleri gereğince takdiren, her birinin ayrı ayrı asgari ceza olan 3.796.416.000 TL idari para cezası ile cezalandırılmalarına OYÇOKLUĞU ile;

c-Kanun'un 10. maddesi hükmü gereğince Rekabet Kurulu'na bildirmeleri gereken söz konusu fiyat anlaşmalarını bildirmemiş olmaları nedeniyle, Kanun'un 16. maddesi birinci fıkrası (c) bendi ve 2001/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca, her birinin ayrı ayrı 949.104.000'er TL idari para cezası ile cezalandırılmalarına" karar verilmiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4'ncü maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a.Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetinde alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arzedilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkca yasaklanmış olup; 16. madde hükmü ile 4. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul Kararı ile tesbit edilenlere para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Haydarpaşa Gümrük Sahası'nda faaliyet gösteren Sınırlı Sorumlu Haydarpaşa Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, Sınırlı Sorumlu 94 No'lu 4 El Haydarpaşa ve Yöresi Gümrük Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, Sınırlı Sorumlu 4 Eylül Haydarpaşa ve Yöresi Gümrük Tahmil Tahliye Depoları Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ve Öz Nakliyat Kara Taşımacılığı Anonim Şirketi'nin 1.5.1999 ve 31.8.1999 tarihli fiyat tarifelerinin karşılaştırılması sonucu, bölgede faaliyet gösteren teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin nakliye fiyat listelerinin %100'e yakın oranda aynı olduğu; bölgede faaliyet gösteren teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin bu fiyat listelerine aynen uyup uymadıklarının belirlenmesi için örnekleme yoluyla alınan faturaların incelenmesinden, fiyat listeleri üzerinden farklı iskontolar yapılmak suretiyle farklı fiyatların uygulandığı; SS. Haydarpaşa Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin kaşesi ve yetkililerin imzalarını taşıyan ve bölgede faaliyete gösteren diğer kooperatif ve şirketçe imzalanmamış taslak halindeki protokolün incelenmesinden, giriş bölümü ile özellikle 5, 7, 8, 10,11, 12, ve 13. maddeleri ile diğer ilgili maddelerinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine bir çok yönden aykırılık bulunduğu; 21.10.1999, 22.10.1999 ve 16.8.2000 tarihlerinde ifadelerine başvuru ilgilili kooperatif ve şirket temsilcileri tarafından, açıkca fiyat tarifelerinin bir araya gelinerek belirlendiğinin, tarafların yukarıda belirtilen bir protokol hazırlanarak birlikte çalışılmasının amaçlandığının, protokol metninin tamamı üzerinde anlaşma

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/4876
Karar No : 2004/3646

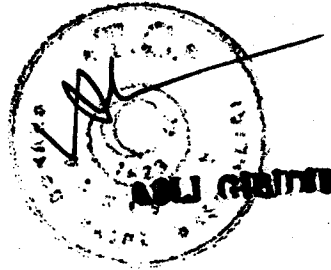
sağlanamadığından davacı dışında kalan taraflarca imzalanmadığının kabul edildiği görülmektedir.

Kooperatif yetkilerinin fiyat listelerini birlikte yaptıklarına dair beyanları, taslak protokolde bu niyetin açığa çıkmış olması, fiyat listelerinin birbirleriyle uyumlu olduklarının tespiti karşısında, bölgede faaliyet gösteren Kooperatiflerin anlaşarak fiyat listelerini birlikte belirledikleri sabit olduğundan, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, davacı Kooperatifin Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirmiş olması nedeniyle, Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2001/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği hükümleri uyarınca Kooperatiflerin uygulamada liste fiyatlarına bağlı kalmamaları, ekonomik güçlerinin zayıflığı ve doğan zararın hafifliği azaltma sebebi kabul edilerek takdiren asgari ceza olan 3.796.416.000 lira idari para cezası ile, Kanun'un 10. maddesi hükmü gereğince, Rekabet Kurulu'na bildirmeleri gereken söz konusu fiyat anlaşmalarının bildirilmemiş olması nedeniyle, Kanun'un 16. maddesi birinci fıkrası (c) bendi ve 2001/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca 949.104.000 lira idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Kurul kararında 4054 sayılı Kanun'a aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre davalı idare vekili için takdir olunan 700.000.000 lira avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine 6.4.2004 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Serap	Ahmet	Orhun	Kırdar
KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	BAŞPINAR	YET	ÖZSOYLU

HK/28.7.2004